

Utbildningsinspektion i förskoleklassen, grundskolan, särskolan och skolbarnsomsorgen vid Kronbergsskolans rektorsområde

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn	Skolform	Antal elever/barn
Förskoleklass:	26	Skolbarnsomsorg:	132
Grundskola:	168	Obligatorisk särskola:	9

Kronbergsskolans rektorsområde omfattar skolorna Kronbergsskolan (årskurs 4–6), Färgareskolan (förskoleklass t.o.m. årskurs 3), Boviksskolan (förskoleklass t.o.m. årskurs 2), särskola och fritidshem. Verksamheterna leds av en rektor. Till rektorsområdet hör även en biträdande rektor.

Rektorsområdet hör till Västra distriktet. Förutom detta rektorsområde omfattar distriktet även förskolor, familjedaghem och öppen förskola, vilka leds av två förskolerektorer. Tillsammans bildar dessa rektorer och den biträdande rektorn en distriktsledning vars ordförande är rektorn vid Kronbergsskolan. Distriktsledningen har bildats för att samverka i gemensamma frågor, till exempel ekonomi. Alla enheter inom distriktet är belägna i centrala delen av Lysekil. Distriktet tar i perioder emot många asylsökande barn. Elever vid Kronbergsskolan går efter årskurs 6 över till Gullmarsskolan som är den enda skolan i kommunen som har årskurs 7–9.

Boviksskolan och Färgareskolan

Båda skolorna ligger mitt i centrala Lysekil och är omgivna av trafikerade vägar. Boviksskolans fastighet var ursprungligen en familjebostad men byggdes om till skola på 1950-talet. Färgareskolan är inrymd i Lysekils gamla folkskola, byggd 1911. Boviksskolan har 60 elever jämt fördelade på förskoleklass t.o.m. årskurs 2 och Färgareskolan har 90 elever, en grupp för varje förskoleklass t.o.m. årskurs 2 samt två grupper i årskurs 3.

Kronbergsskolan

Skolan som är byggd i ett plan uppfördes i början av 1970-talet. Sedan dess har bland annat ventilationsanläggningen byggts om på grund av omfattande mögelproblem. I Kronbergsskolan går cirka 150 elever i grundskolans årskurs 3–6. Eleverna har tidigare antingen gått i Färgareskolan eller Boviksskolan.

Särskola inom rektorsområdet

På Färgareskolan finns en träningsskoleklass om tre elever varav en elev tillhör förskoleklass och två elever årskurs 1 respektive årskurs 2.

Vid Kronbergsskolan finns Vinden, en liten grupp med fyra elever. En av eleverna arbetar efter grundsärskolans kursplaner, de andra tre går i träningsskola. Det finns dessutom två elever i årskurs 6 som är integrerade i grundskolan.

Genomförandet av inspektionen i Lysekils kommun

Skolverket sände den 13 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Kronbergsskolans rektorsområde har bestått av undervisningsråden Monica Gillenius och Agneta Wennberg samt experten Lennart Sott. För granskning av särskolan verksamhet ansvarade experten Astrid Halling. Besök vid de tre skolorna gjordes under oktober månad 2003 under sammanlagt fyra dagar.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I de tre skolorna genomfördes intervjuer med elever, föräldrar, lärare och skolledare. Under besöken fördes samtal även med andra elever och personal vid skolorna. Några lektioner i årskurs 1–6 samt förskoleklassen besöktes liksom skolbarnsomsorgen vid två av skolorna. Övrig information av betydelse för inspektionen har varit dokumentgranskningar såsom elevvårdsprotokoll, resultatssammanställningar och annan elevdokumentation som skett på plats i de tre skolorna.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Arbetslagen vid de tre skolorna har i kvalitetsredovisningar värderat ”i vilken grad skolans kännetecknas av att elever tagit till sig en demokratisk grundsyn präglad av alla människors lika värde”. Flera arbetslag bedömer att skolan till stor del kännetecknas av detta.

Vid alla tre skolorna finns klassråd. Elever vid Kronbergsskolan och Färgareskolan kan redogöra för hur det är tänkt att fungera och hur det fungerar i verkligheten. Elever skriver regelbundet upp frågor som skall diskuteras vid klassråd och elevråd. I Kronbergsskolan visar eleverna prov på sin förmåga att ta ställning till och argumentera för vad som är rätt och fel.

Kronbergsskolans elever anser att de har skiftande möjlighet till inflytande över undervisningen. I flera ämnen, exempelvis slöjd, bild och i de samhällsorienterade ämnena kan de välja eller påverka innehållet i undervisningen. Andra ämnen är mer styrda av läraren menar eleverna. Där begränsas inflytandet till att välja vad de vill göra när de har avslutat ett givet moment. Elevers inflytande över sitt lärande och sin förmåga till eget ansvarstagande tycks vara mindre vid Färgareskolan och Boviksskolan där eleven har sämre möjligheter att välja innehåll och arbetssätt, planera och ta eget ansvar.

Vid samtal med elever från de tre skolorna framgår att skolan för det mesta är en trygg plats att vara i, vilket också är det intryck som ges vid inspektionsbesöken. Elever i Kronbergsskolan och föräldrar från alla tre skolorna talar uppskattande om sin skola och skolans personal. Att elever har konflikter som innebär att några känner sig kränkta förekommer menar de, men detta uppmärksammas oftast av skolans personal eller andra elever som genast ingriper på olika sätt. Detta visar sig också vid besök i de tre skolorna, där särskilt Kronbergsskolans personal och elever visar förmåga att hantera de smärre konflikt-situationer som förekommer.

Intervjuer och observationer vid Färgareskolan och Kronbergsskolan visar att eleverna inom särskolan accepteras och respekteras av andra elever. Skolans personal uppvisar en mycket positiv attityd till eleverna. Eleverna är glada och tycks vara trygga och motiverade.

Sammanfattningsvis är inspektionsteamets bedömning att eleverna utifrån sina förutsättningar på ett bra sätt tagit till sig grundläggande demokratiska värderingar, förståelse och respekt för andra och att eleverna har en trygg miljö i skolan. Elevernas inflytande och förmåga att ta ansvar för sin utbildning är relativt väl utvecklad vid Kronbergsskolan. Elevernas möjlighet till inflytande och förmåga att ta ansvar för sin utbildning i grundskolans lägre årskurser kan utvecklas ytterligare.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Nationella prov genomförs årligen för alla elever som går i årskurs 5 i ämnena svenska, matematik och engelska. Vårterminen 2003 gick 50 elever i årskurs 5 vid Kronbergsskolan. Av dessa bedömde skolan att 80 procent hade uppnått målen i svenska, 90 procent i engelska samt 86 procent i matematik. I den kvalitetsredovisning som Boviksskolan och Färgareskolan upprättade 2003 redovisades att sammanlagt 22 elever inte bedömdes nått målen i svenska i förhållande till det mål skolorna satt för åldersgruppen. Färgareskolan har som mål att alla barn

skall kunna läsa när de gått ut sin första årskurs. Rektorn bedömer det sammanlagda resultatet för rektorsområdet som någorlunda tillfredsställande men vill förbättra resultatet. En stor andel som inte nått målen vid de tre skolorna är elever som inte har svenska som sitt modersmål. Flera av eleverna är asylsökande barn.

Kronbergsskolan arbetar aktivt med att utveckla elevernas förmåga till självständigt arbete och reflektion över sitt eget lärande. Vid lektionsbesök i Kronbergsskolans årskurser 4–6 visar eleverna prov på att de kan planera ett arbete och självständigt genomföra det. Eleverna skriver också ned sina reflektioner om hur veckans skolarbete varit och diskuterar detta med sin lärare. Föräldrar informeras också.

När det gäller särskolan är möjligheten att bedöma elevernas sammanlagda resultat utifrån läroplanens mål och målen i de nationella kursplanerna begränsad eftersom eleverna har olika förutsättningar. I mån av förmåga får elever inom särskolan som är integrerade i grundskolan delta i de nationella proven årskurs 5. I övrigt visar inspektionsbesöket att eleverna får tillräckliga utmaningar och deras utveckling och lärande ligger i linje med läroplanens mål att sträva mot. Vid intervjuer och vid besök i verksamheterna ser inspektionsteamet att eleverna inom särskolan vid Färgaresholan och Kronbergsskolan är delaktiga i skolornas gemensamma aktiviteter efter förmåga.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektionsteamet att inte alla elever i Kronbergsskolans rektorsområde har nått de mål som minst skall uppnås i slutet av årskurs 5. Inspektionsteamet bedömer ändå resultatet som godtagbart med hänsyn till att många elever nyligen anlänt till Sverige och att de inte har svenska som sitt modersmål. Vid Kronbergsskolan finns en tydlig strävan att utveckla elevernas förmåga till självständigt arbete och reflektion. Erfarenheter av detta arbete är något som de båda andra skolorna bör kunna ta del av och utveckla. Inspektionsteamets bedömning är att elevernas utveckling och lärande för särskolan vid Kronbergsskolans rektorsområde ligger i linje med läroplanens mål att sträva mot.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Vid besök i skolorna är intrycket att all tre skolor kännetecknas av öppenhet och vänlighet. Föräldrar uttrycker att förhållandet mellan föräldrar och skolans personal är mycket gott. Intervjuade föräldrar framhåller att de har stort förtroende för skolans personal även om det händer att personalen i stressituationer inte agerar såsom föräldrar förväntat sig när det exempelvis gäller bemötandet av elever.

Personalens psykiska arbetsmiljö påverkas av den oro som många asylbarn och deras skolkamrater känner när ett beslut om avvisning kommer. Skolans personal försöker på olika sätt stödja elever och varandra för att kunna hantera situationen.

Skolorna har i en utvecklingsplan och i verksamhetsberättelser betonat vikten av att eleverna lär sig respektera och visa hänsyn till varandra. Alla arbetslag vid de tre skolorna använder sig av ett speciellt läromedel (Lions Quest) där samtal i ring är en viktig del för att förebygga kränkande behandling.

Vid Kronbergsskolan bildar en grupp elever Kamratstödarna som har i uppgift att ordna aktiviteter för att stärka skolans gemenskap. Skolan arbetar även på andra sätt för att alla elever skall känna samhörighet. Under besöket observeras att skolans personal uppmärksammar tendenser till kränkande behandling såsom främlingsfientlighet och dåligt språkbruk.

Rektorsområdet har för alla skolorna ett gemensamt handlingsprogram mot kränkande behandling. Programmet inskränker sig till att i huvudsak definiera och ange rutiner kring mobbning och berör inte skolans strategiska och kontinuerliga arbete med andra former av kränkande behandling. Föräldrar känner till att skolans personal arbetar mot mobbning och andra former av kränkande behandling. Föräldrar eller elever är inte närmare bekant med innehållet i skolornas handlingsprogram.

Flera av skolans personal vid Färgareskolan och Boviksskolan framhåller att lokalernas underhåll är eftersatt. Inspektionsteamet konstaterar att skolans lokaler är slitna och att särskilt Boviksskolan har problem med drag och hög ljudnivå från fläktsystem. Både Färgareskolan och Boviksskolan är byggnader av äldre och mindre ändamålsenlig modell. Undervisning bedrivs på tre våningsplan. Brandövningar genomförs regelbundet. Även Kronbergsskolans personal anser att den fysiska miljön inte är tillfredsställande, bland annat på grund av för hög ljudnivå från fläktsystemet.

Sammanfattningsvis är inspektionsteamets bedömning att alla tre skolor inom rektorsområdet har ett gott arbete för att förebygga och förhindra alla former av kränkande behandling. Skolornas strategiska och kontinuerliga arbete med att motverka alla former av kränkande behandling behöver dock på ett tydligare sätt uttryckas i handlingsprogrammet samt förankras och spridas till elever och föräldrar. Detta är inte minst viktigt för att alla som berörs skall få insikt i skolans arbete och därmed få ökade möjligheter till inflytande och ansvarstagande. Lokalernas underhåll och funktion kan behöva ses över.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Varken i någon dokumentation eller vid samtal med skolans personal framkommer att de diskuterar hur skolan skall arbeta utifrån de mål att sträva mot och mål att uppnå som anges i de nationella kursplanerna. Enligt Kronbergsskolans lärare har lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna gjorts i ämnena svenska som andraspråk och matematik. I övrigt förs inga närmare diskussioner om, eller konkretiseringar av kursplanerna. Vid samtal med lärare framkommer att några lärare inte är medvetna om innehållet i och avsikten med de nationellt fastställda kursplanerna. Vid samtal med föräldrar framkommer att de inte närmare känner till innehållet i läroplanen eller kursplanerna, och de menar att det vore värdefullt att få mer information om detta.

Eleverna i Färgareskolan och Boviksskolan är grupperade efter årskurser. Skolorna har tidigare under flera år organiserat undervisningen i åldersblandade grupper. En av orsakerna till att återgå till åldershomogena klasser är att lärarna ansåg sig inte hinna med att ge alla elever det stöd de behövde och befارade att eleverna därför ”inte fick med sig allt” till fjärde årskursen. Ett arbetslag består av en lärare och en fritidspedagog. Därtill kommer resurslärare i vissa grupper. Vuxentätheten gör att eleverna inom en klass kan grupperas i mindre grupper för att exempelvis ge vissa elever särskilt stöd. Lokalernas utformning (undervisningslokaler i tre plan) gör det dock svårt att organisera undervisningen i mer flexibla grupperingar.

Kronbergsskolans klasser är också åldershomogena. Lärare i samma årskurser bildar tillsammans med fritidsledare ett arbetslag. Lärarna i slöjd och idrott bildar ett arbetslag. Lärarna och fritidspedagogerna tar ett gemensamt ansvar för undervisningen. Kronbergsskolans organisering av undervisningen kännetecknas av flexibla grupperingar årskursvis eller åldersblandat. Avsikten är att ge bästa möjliga förutsättningar för till exempel stöd för elever, elevens val, studiebesök och friluftsdagar. Eleverna är mycket nöjda med det sätt som skolan organiserar dessa aktiviteter på. Inspektörerna observerar att eleverna är intresserade och aktiva och att undervisningen är variationsrik samt på en nivå som utmanar eleverna.

Inspektionens intryck vid lektionsbesök i de lägre årskurserna är att undervisningen inte alltid berör och engagerar eleverna. Innehållet i lektioner som besöktes tycks ibland styras mer av läromedel och mindre av hur man väcker elevernas nyfikenhet och lust att lära. Arbetssätt i form av lärarledda genomgångar och enskilt arbete tycks dominera i de lägre klasserna – intrycket är att samarbete mellan elever där förekommer i mindre grad. Inspektörerna noterar ändå enstaka exempel på att lärare låter innehållet i undervisningen styras så att eleverna själva lär sig välja stoff samt lär sig samarbeta med andra elever.

Datorutrustning finns motsvarande antal klasser. Lektionsbesök i Kronbergsskolan visar att både lärare och elever använder datorn som verktyg i undervisningen medan detta visades i mindre grad vid Boviksskolan och Färgareskolan. Där noterades vid inspektionsbesöket att alla elever inte har möjlighet att arbeta med datorer. Av samtal med lärare framkommer att det finns ett motstånd bland några av personalen mot att använda dator som verktyg i undervisningen.

Vid alla tre skolor finns föräldraråd. Vid samtal med dessa föräldrarepresentanter framkommer att de inte känner till vilka formella möjligheter till inflytande som finns för föräldrar.

Intervjuer och observationer vid besök i förskoleklassen visar att verksamheten ligger i linje med läroplanens mål.

Lärare i de lägre årskurserna anser att de tidigt kan identifiera elever som har inlärningssvårigheter. Det händer att stödinsatser för elever med läs- och skrivsvårigheter sätts in först i årskurs 4 trots att både skolornas personal och föräldrar uppmärksammat elevernas problem redan under de första årskurserna. Inspektionsteamet uppmärksammar även att undervisningen för ett asylsökande barn inte är i tillräcklig omfattning.

Skolorna har möjlighet att anpassa stödinsatserna utifrån elevernas behov. Eleverna kan undervisas i mindre grupper och elever får även enskild stödundervisning av speciallärare. Elever med funktionshinder kan arbeta omväxlande enskilt och i grupp. För elever som inte nått målen i svenska, engelska och matematik i årskurs 5 finns åtgärdsprogram utarbetade.

Föräldrar är mycket nöjda med den information som skolornas personal lämnar om elevens utveckling. Förutom vid de obligatoriska utvecklingssamtalen får de information via veckobrev och andra kontakter. Kronbergsskolan lärare har påbörjat ett arbete med att upprätta en individuell studieplanering vid utvecklingssamtalen.

Särskolan

Specialpedagogen undervisar de yngre eleverna och handleder personalen i gruppen på Kronbergsskolan. Skolan har god kontakt med hemmen och utvecklingssamtal genomförs. Vid inspektionsbesöket uppmärksammas särskilt skolans förmåga att ge eleverna realistiska utmaningar utifrån deras förutsättningar. Varje elev arbetar genomgående med uppgifter på sin nivå, såväl när det gäller helt individuella arbetspass som i gemensamt arbete. Eleverna deltar också på olika sätt i grundskolans verksamhet.

Skolbarnsomsorgen

Alla tre skolorna har en samlad skoldag där skola och fritidshem bildar en enhet. Fritidsverksamheten är integrerad i skolverksamheten. En stor del av skolans elever deltar i fritidsverksamheten. Att fritidshemmen har en stor betydelse för elevernas trivsel i skolan och sociala utveckling bekräftas av framförallt av Kronbergsskolans elever, som talar uppskattande om både de aktiviteter som verksamheten erbjuder och om dess personal.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionsteamet att skolorna på ett bra sätt informerar föräldrar om elevernas kunskapsutveckling. Särskolan inom rektorsområdet anpassar på ett mycket bra sätt undervisningen efter varje elevs individuella behov. Skolbarnsomsorgen erbjuder en bra verksamhet med meningsfulla fritidsaktiviteter. Inspektionsteamets bedömning är att de tre skolornas personal gemensamt bör tolka och konkretisera de nationella kursplanerna för att få en gemensam kunskapssyn på lärande. I de lägre årskurserna bör arbetet med att introducera datortekniken som verktyg för lärande och elevernas möjlighet till inflytande utvecklas. Skolorna behöver utforma rutiner för att säkerställa att stödåtgärder sätts in i ett tidigt skede för de elever som bedöms ha svårigheter i skolarbetet och som befaras inte nå målen.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Personalen vid Kronbergsskolan uppfattar att rektorn vid Kronbergsskolan har en stor förtrogenhet med verksamheten i skolan. Personalen vid Boviksskolan och Färgareskolan anser att rektorn inte syns så ofta som de skulle önska. Rektorsområdet har också en biträdande rektor. Den biträdande rektorn har ansvar för det dagliga arbetet vid Boviksskolan och Färgareskolan som rekrytering av vikarier, föräldrasamtal m.m. Båda skolledarna deltar i den elevvårdande verksamheten.

Tidigare har det funnits en särskild rektor för särskolan i kommunen. Den nuvarande organisationen innebär att såväl ordinarie skolledningsuppgifter som beslut om mottagande av elev på särskolan fattas av varje skolas rektor. Rektors uppfattning är att det ibland är komplicerade frågor. Ett nätverk för rektorer som ansvarar för särskola har bildats inom kommunen. Granskning av tidigare utredningar och beslut för elever som tidigare tagits emot visar att det brustit i mottagandet av elever till särskolan. Det finns elever mottagna i särskolan utan att utredning genomförts eller beslut fattats. Vid intervjun med rektorn och personalen framkom att besluten snart skall fattas.

Rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten i särskolan.

Ingen av de tre skolorna har en arbetsplan eller annan skriftlig planering som närmare beskriver hur skolorna skall organisera och genomföra utbildningen. Inför upprättande av skolornas kvalitetsredovisning våren 2003 fick alla skolor i uppdrag att redovisa tre mål med anknytning till målen i läroplanen. Varje år kommer nya direktiv om hur skolornas kvalitetsredovisningar skall upprättas och vad de skall innehålla. Skolornas kvalitetsredovisningar uppfyller formellt kraven på vad en kvalitetsredovisning skall innehålla men kan inte sägas vara ett resultat av ett kontinuerligt uppföljnings- och utvärderingsarbete.

Det finns inga uppföljningar eller utvärderingar av särskoleverksamheten inom rektorsområdet. Särskolan berörs heller inte i skolornas kvalitetsredovisningar.

Några särskilda informationsinsatser om vilka rättigheter, skyldigheter och möjligheter föräldrar och elever har beträffande skolverksamheten görs inte.

Sammanfattningsvis är inspektionsteamets bedömning att rektorsområdet ledning är väl förtrogen med verksamheten och fungerar på ett tillfredsställande sätt. Kvalitetsredovisning saknas för särskolan. I övrigt uppfyller skolornas kvalitetsredovisningar visserligen formella krav enligt förordning men bör i större utsträckning utgå från ett systematiskt planerings-, uppföljnings- och utvärderingsarbete. Hur skolorna skall genomföra sin verksamhet skall uttryckas i arbetsplaner och representanter för föräldrar och elever skall ges tillfälle att

vara med i detta arbete. Innan en elev tas emot i särskolan skall prövning gjord och beslut fattas om mottagande i särskola. Informationen till föräldrar om utbildningens mål som helhet och föräldrars rättigheter/skyldigheter kan förbättras.

Tillgång till pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Kronbergsskolans rektorsområde erbjuder fritidshem till alla elever som önskar sådant. Fritidshem finns i anslutning till alla tre skolorna.

Eleverna i Kronbergsskolan är mycket nöjda med elevens val som bidrar till att det är roligt att gå i skolan, elevernas önskemål tillgodoses i hög utsträckning. Det sätt som elevens val organiseras innebär också att elever i olika åldrar ges tillfälle att träffas.

Modersmålsundervisning erbjuds. Studiehundledning ges för de elever som behöver sådan, dock inte för alltid till asylsökande barn.

Särskolan

Elever som tagits emot i särskolan i Lysekil och skall undervisas efter grundsärskolans kursplaner placeras som regel på den skola som tillhör upptagningsområdet vilket också i regel är föräldrarnas önskemål. Vid Kronbergsskolan får eleverna inom grundsärskolan samma valmöjligheter som eleverna i grundskolan när det gäller elevens val.

Sammanfattningsvis är inspektionsteamets bedömning att rektorsområdets elever har god tillgång till skolbarnsomsorg där en meningsfull fritidsverksamhet erbjuds. Kronbergsskolan har ett föredömligt arbete med elevens val. Särskolans elever ges möjlighet till skolgång nära sin hemmiljö. Asylsökande barn har rätt till studiehundledning. Informationen till föräldrar inför val av skola kan förbättras.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

På rektorsområdet finns – motsvarande heltid – för närvarande följande antal tjänster, antal elever anges inom parentes:

Skolform	Antal personal	Skolform	Antal personal
Förskoleklass och grundskola:	26,5 (194)	Skolbarnsomsorg:	11,5 (132)
		Obligatorisk särskola:	5,75 (9)

Av dessa står kommunens centrala resursenhet för 6,4 tjänster. Andelen utbildad personal är hög vid alla tre skolorna och personalomsättningen är låg. Vid skolorna har en analys av verksamheten nyligen gjorts som ett underlag till kommande kompetensutvecklingsinsatser. Skolans personal anser att de får den kompetensutveckling som de behöver och önskar.

Lärare vid Färgareskolan och Boviksskolan anser att en förnyelse av skolans bibliotek behöver göras vilket också är inspektörernas intryck.

Sammanfattningsvis är inspektionsteamets bedömning att vuxentätheten är god vid de tre skolorna. Skolbiblioteken behöver förnyas vilket också planeras.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedömer inspektionsteamet att Kronbergsskolans rektorsområde har en verksamhet som uppskattas av både elever och deras föräldrar. Elever är öppna och tillmötesgående och skolorna arbetar aktivt med att eleverna skall uppleva en trygg och säker skolgång. Personalgrupperna är stabila och kontakten mellan skolan och hemmen fungerar bra. Fritidshemmen erbjuder en väl fungerande verksamhet där eleverna har meningsfulla fritidsaktiviteter. Särskolans verksamhet, både den som är integrerad och den som utgör egna klasser är väl anpassad till elevernas möjligheter och behov. För elever som är i behov av särskilt stöd finns möjlighet att anpassa stödåtgärderna utifrån eleverna behov.

Inspektionsteamet bedömer att det finns utrymme för att förbättra måluppfyllelsen inom följande områden

- de tre skolorna behöver tillsammans arbeta med att få en gemensam syn på lärande genom att diskutera och konkretisera målen i kursplanerna,
- utveckla ett mer systematiskt och kontinuerligt uppföljnings och utvärderingsarbete som ett led i skolorna kvalitetsarbete,
- rutiner för att redan i de första skolåren kunna vidta åtgärder för elever i behov av särskilt stöd,
- innehållet, förankringen och spridningen av skolornas handlingsprogram mot kränkande behandling bör förbättras,
- elevers inflytande, självständigt arbete och reflektion kan förbättras,
- användandet av IT i undervisningen som komplement till läromedel och som ett verktyg för lärande bör spridas till samtliga elever,

- informationen till föräldrar om utbildningens mål som helhet och rättigheter/skyldigheter kan förbättras,
- skolbiblioteken behöver ses över,
- lokalernas funktion och underhåll behöver ses över.

Inspektionsteamet bedömer att författningarnas krav inte uppfylls när det gäller följande områden och Kronbergsskolan skall därför

- utarbeta en lokal måldokument (arbetsplan) som visar hur skolan avser att genomföra utbildningen. Elever och föräldrar skall kunna vara delaktiga i det arbetet,
- upprätta kvalitetsredovisning som även omfattar särskolans elever,
- ge alla asylsökande barn undervisning och vid behov även studiehandledning,
- innan elever tas emot i särskolan skall utredning göras och beslut fattas.

Datum	Ort
2004-02-16	Göteborg

Agneta Wennberg

Monica Gillenius

Lennart Sott

Astrid Halling